

Besøksbidrag

Saksnr. 10/26

Saksbehandler: Mats Hegg Jacobsen

Besøksbidrag i Tromsøregionen

Innstilling til vedtak:

1. Tromsøregionen IPR tar saken til orientering

Hva saken gjelder

I rådsmøte 25.11.2025 vedtok Tromsøregionen:

1. *Hver kommune utformer sin forskrift og plan for vedtak i kommunestyret og sender plan til departementet for godkjenning.*
2. *Ved godkjenning av plan for bruk av inntekten kan samarbeid mellom kommunene konkretiseres.*

Det er besluttet fra departementet at loven trer i kraft 01.07.2026. Etter denne dato kan plan for bruk av inntekten sendes til departementet for godkjenning. Planen må være godkjent av departementet før innkreving kan starte. I tillegg må kommunene ha vedtatt forskrift for innkreving i kommunestyret. Innkreving kan ikke starte før 01.01.2027.

Denne saken fremmes slik at man orientere om hvordan status er hos kommunene rundt arbeidet for å starte innkreving 01.01.2027. og at det kan deles informasjon rundt arbeidet kommunene gjør.

På felles teams område for Tromsøregionen er det lagt ut sakspapirer som er laget av Lyngen og Tromsø. Disse papirene er offentlig, slik at de kan deles. Dette kan brukes av kommunene inn i sitt arbeid.

Det er laget en formulering rundt hvordan interkommunalt samarbeid kan foregå i Tromsøregionen. Forslaget er at denne formuleringen brukes likt i alle kommunene. Dette for at departementet skal se at vi har vurdert interkommunalt samarbeid, som loven krever, slik at vi er i posisjon til å finne løsninger når innkrevingen starter.

Forslag til formulering:

Interkommunalt samarbeid for destinasjonsutvikling og regional belastning

Lov om besøksbidrag § 2-2 stiller krav om at kommunen skal utarbeide en plan for bruk av inntektene fra overnattingsavgiften. Det følger av bestemmelsen og av lovens forarbeider at planen skal være kunnskapsbasert, beskrive reiselivsrelaterte utfordringer og legge til rette for helhetlig og formålstjenlig bruk av midlene. Videre fremheves det at kommunene bør vurdere interkommunalt samarbeid der besøksstrømmene og belastningen går på tvers av kommunegrenser og utgjør et sammenhengende reisemålsområde.

Kommunene Tromsø, Lyngen, Karlsøy, Storfjord og Balsfjord inngår i Tromsøregionens interkommunale politiske råd. Den politiske dialogen i regionen viser bred enighet om at besøksbidrag i form av overnattingsavgift er et nødvendig virkemiddel for å finansiere reiselivsrelaterte fellesgoder. Samtidig er det en felles forståelse av at reiselivets faktiske belastning i regionen ikke samsvarer med inntektsgrunnlaget i den enkelte kommune. Tromsø har hovedtyngden av regionens overnattingskapasitet og vil stå for størstedelen av inntektene, mens deler av besøksaktiviteten og tilhørende belastning også oppstår i nabokommunene.

Tåleevneanalysen for Tromsø viser at flere av regionens mest populære aktiviteter, som nordlysjakt, skiturisme, snøscooterferdsel, hundekjøring og fjord- og kystbaserte opplevelser, også gjennomføres i nabokommunene. Dette skjer ofte av besøkende som har base og overnatting i Tromsø. Særlig langs Nordlysruta mellom Tromsø og Kilpisjärvi er trafikken omfattende vinterstid, med betydelig press på veinett, parkering, natur, beredskap og frivillige redningsressurser. Tilsvarende utfordringer rapporteres i flere deler av regionen, herunder økt ferdse i sårbare områder, slitasje på natur og belastning på lokal beredskap. På denne bakgrunn vurderes det ulike modeller for interkommunal bruk og fordeling av inntekter fra overnattingsavgiften i Tromsøregionen. Et sentralt prinsipp i disse vurderingene er at kommuner som skal kunne motta midler gjennom en regional ordning, selv må ha innført overnattingsavgift i tråd med lov om besøksbidrag. Endelig modell for interkommunalt samarbeid og fordeling av midler er ikke fastsatt, og vil kreve videre utredning og politisk behandling i de berørte kommunene.

Konklusjon

Saken legger til rette for informasjonsdeling og orientering på tvers av kommunene, slik at vi sikrer at Tromsøregionen er klar for innkreving og interkommunalt samarbeid 01.01.27.

